
TALEPUNKTER

[Indledende bemærkninger]

Som bekendt har en gruppe lande foreslået at vedtage et formelt forbud mod atomvåben. Det er på den baggrund, at der i disse måneder forhandles om en forbudstraktat mod atomvåben i FN. Jeg vil nu oplyse udvalget om Danmarks repræsentation ved forhandlingerne. Herefter vil jeg redegøre for, hvordan regeringen forholder sig til et forbud mod atomvåben.

[Danmarks repræsentation ved forhandlingerne i FN]

Den 19. januar i år deltog jeg i et samråd her i udvalget. Ved samrådet redegjorde jeg for, hvorfor Danmark i efteråret 2016 valgte at stemme ”nej” til et forslag om at starte FN-forhandlinger om et forbud mod atomvåben.

Det ligger i naturlig forlængelse af det danske ”nej”, at Danmark ikke deltager, når forhandlingerne om en forbudstraktat finder sted. Derfor kan jeg oplyse udvalget om, at Danmark ikke har været eller vil være repræsenteret ved forhandlingerne i FN om et forbud mod atomvåben.

[Regeringens holdning til et forbud mod atomvåben]

På samrådet d. 19. januar redegjorde jeg for regeringens holdning til en forbudstraktat. Her slog jeg fast, at regeringen selvfølgelig gerne ser en verden uden atomvåben. Under samrådet forklarede jeg også, at det er regeringens opfattelse, at den sikkerhedspolitiske situation desværre sætter klare begrænsninger for opnåelsen af en verden uden atomvåben på nuværende tidspunkt. Det skyldes bl.a., at atommagterne under de

nuværende sikkerhedspolitiske spændinger – også i Danmarks nærområde – ikke har til hensigt at indgå i reelle forhandlinger inden for den nærmeste fremtid.

I lyset af bl.a. disse sikkerhedspolitiske omstændigheder, vores allianceforpligtelser samt behovet for at udvise alliancesolidaritet har Danmark siden 2015 placeret sig i kernen af NATO i spørgsmål om humanitære konsekvenser af atomvåben og forbud mod atomvåben. Dette blev gjort med bred opbakning i Folketinget. Derfor kan Danmark ikke støtte en forbudstraktat mod atomvåben. Der var ingen NATO-lande, der stemte for at starte forhandlinger om et forbud.

Som jeg også redegjorde for på samrådet d. 19. januar, så er det regeringens holdning, at vi skal holde fast i de eksisterende rammer for det internationale samarbejde om nedrustning og ikke-spredning. Denne ramme har de seneste 50 år været Ikke-Spredningstraktaten (*Non-Proliferation Treaty*, NPT). NPT omfatter næsten alle verdens lande – både atomvåbenmagter og ikke-atomvåbenmagter.

NPT udgør hjørnesteinen i de internationale bestræbelser på at sikre nedrustning, ikke-spredning af atomvåben og den fredelige udnyttelse af atomenergi. Nok er der ikke sket så store fremskridt på nedrustning, som vi kunne ønske. Men NPT har været – og forsætter med at være – et afgørende forsvarsværk mod spredning af atomvåben.

En forbudstraktat mod atomvåben kan umiddelbart virke tillokkende som reaktion på, at man ikke er nået så langt på nedrustningsområdet, som man

kunne have håbet på. Men forhandlinger om en forbudstraktat uden inddragelse af atomvåbenmagterne – og uden at tage højde for, hvad der kan lade sig gøre i den nuværende sikkerhedspolitiske situation – giver ikke mening. Det vil alene være symbolpolitik. Regeringen ønsker en reel nedrustnings-proces og afskaffelse af atomvåben – ikke et stykke papir, der forbyder dem.

Regeringen mener, at de forhandlinger, som skal føres, for at det internationale samfund i fællesskab kan arbejde for gradvis og reel nedrustning af atomvåben, skal foregå inden for NPT, hvor alle de vigtigste aktører er repræsenteret. Vi vurderer, at der er en risiko for, at en forbudstraktat vil øge splittelsen i forhandlingerne inden for NPT. Det vil gøre det vanskeligere at opnå konkrete fremskridt mod en atomvåbenfri verden. Derfor kan den danske regering ikke støtte en forbudstraktat mod atomvåben.

[Afsluttende bemærkninger]

Som jeg slog fast på samrådet den 19. januar, så deler regeringen visionen om en verden uden atomvåben. Men vi må samtidig forholde os til den virkelige verden omkring os. Både i forhold til vores forpligtelser i NATO. Og i forhold til vores ønske om at fokusere på, hvordan vi kan skabe konkrete og reelle fremskridt mod vores fælles mål. Her er det vigtigt, at vi holder fast i de forpligtende internationale institutioner, som har medvirket til at begrænse beholdningen og spredningen af atomvåben igennem de seneste 50 år. I dette tilfælde særligt Ikke-Spredningstraktaten, NPT.